

Előfizetési feltételek:
Videkre postán vagy helyben hához
Egész évre 16 frt. Fél évre 8 frt.
Negyed évre 4 frt.
Egyes számú kiegészítő.
Hirdetmények díja:
hasábos peltisor egyszerű hirdetésnél 12,
két sorosnál 10, három sorosnál 8 kr.
A nyilvántartási peltisor 50 kr.
Bélyegdíj külön 30 kr.
Hirdetmények elfogadtnak a ki-
adóhivatalon kívül egyedül **Hansen-**
stein és Vogler hirdetésfelvételi
hivatalában Budapeston: Dorottya-utca
sz. 1. em. Bács: Wallischgasse 10. sz.
Prága: Graben 27.

KÖZÉPPÁRT

Politikai napilap.

Szerkesztői iroda:

Belváros, kalap-u. 15. sz. 1. em.
A lap szellemi részét illető minden köz-
lemény a szerkesztőséghez intézendő. —
Bérmentelen levelek csak ismert
személyek fogadtnak el. — Kéziratok sem
adhatók vissza.

Kiadóhivatal:

Belváros, Lipót-u. 2. sz. földszint (Ker-
tész József könyvnyomdai irodája)
hova a lap anyagi részét illető közle-
mények (előfizetési pénzek, hirdetések,
kiadás körüli panaszok) intézendők.

Budapest, június 19.

A „Magyar Politika“ mai száma egy vezér-
cikket hoz, melyet oly különösnek tartunk,
hogy azt, intő példa gyanánt, alant egész terjedel-
mében közöljük.

A „Magyar Politika“-tól sokat vártunk,
sokra el voltunk készülve, de azon hang, mely
az említett cikkből zeng, mégis meglepett.

Annai bizonyos, hogy ha ezen az ösvényen
tovább halad a „Magyar Politika“, messzire
juthat.

Már egyszer volt alkalmunk kifejezni, hogy
mi a conservatismust tiszteljük, jogosultságát a
házában elismerjük; jelenleg még hozzá akar-
juk tenni azt, hogy még egynemely törvény
megalkotása után, például a választási törvény,
felsőházi reform, polgári házasság stb. a conserva-
tívek kormányra jutását nem tartanók az or-
szágra nézve oly veszélyesnek, mint némelyek
hiszik, mert azt gondoljuk, hogy a most szét-
mállott szabadelvű elemek gyors egyesülését szil-
né, ezen egyesüléssel pedig ellent nem állhatna,
s így alig élne hosszabb ideig, mint amennyi
szükséges, hogy a gyepöl szigorubb meghuzása
által, az állam különböző közegeinek nagyobb
tekintélyt szerezne, ami utóvégre talán nem is
ártana.

Igy lévén meggyőződve, nem igen szoktuk
magunkat échauffirozni egyik vagy másik con-
servatív prepotentián, valamint nem polemizál-
unk, ha az általunk is elismert bajok elleni kö-
zös panaszban, a conservatívok más szempontból
indulnak ki, mint mi.

Oly enuntiatiót azonban, mint a milyen a
„Magyar Politika“ cikke, melyet ujjolag aján-
lunk olvasóink figyelmébe, szó nélkül nem le-
het hagyni.

A „Magyar Politika“ szerint tehát, az állam-
bukás fenyegető veszélye, az ázsiai állapotok, a
nemzetiségek szabadalmazott állambontása, a
korteskedésből származott tehetetlen és lomha
közigazgatási gépezet, a tekintély és köztisztelt
tökéletes elpusztulása, végre azon lethargia,
mely gyöngye a hibákat belátni és gyáva azokon
segíteni, a liberális rendszer bünei!

Valóban borzasztó bünlajstrom, melynek el-
olvasására, az ember azonnal indítva érezhetné
magát átfutni a conservatív táborba, ha csak ha-
mar észre nem venné, hogy az állítás mellett a
bizonyíték hiányzik.

Az állítás könnyen eshetett a „Magyar Poli-
tikának“, de a bizonyítékot alig lesz képes elő-
állítani, mert mennél mélyebben hatna a dolgok
feszegetésébe, annál világosabban tűnnék ki,
hogy bajaink egyrésze, még a 48. előtti boldog-
ságos conservatív viszonyok maradványa, mely
épen azért nem tűnt meg el, mert a kormány
eddig legfőbb határozatlan és bizonytalan lé-
pésekkel haladt a liberális ösvényen, nem pedig
bátran és öntudatosan, amint kellett volna; kide-
riült volna továbbá, hogy bajaink más része
azon protectionalis szédelő és üzérkedő kormány-
rendszernek tulajdonítható, melynél bizonyos
mértékben a „Magyar Politika“ hívei is partici-
páltak és melynek semmi köze a liberális
iránynyal.

Mi, és velünk igen sokan ez országban, nem
voltunk képesek eddig azon liberális irányt föl-
földözni, mely a „Magyar Politika“ szerint any-
nyi bajnak okozója, s melyet szerintünk előbb
inaugurálni kellene, mielőtt annak következmé-
nyei fölött ítélet mondatnánk.

A „Magyar Politika“ a liberalismus elleni
dühöngését átviszi egy concret térre, a katonai
rendszerre.

Azt fűdözte föl tisztelt laptársunk, hogy az
átkos liberalismus megromította a hadsereget,
tönkre tette a fegyelmet, demoralisálta a tiszti-
kart, mindez pedig a honvédség útján történt,
melybe politikai érzelmek csempésztek; de

nem elég, még az is mondatik, hogy a területi
rendszer által distingualt nemzetiségi csapatok
rendszeresítettek, és hogy a honvédségben az
államellenes aspiratióknak fegyveres apparatus
alkottatott.

Végre még egy könyvet szentel a „Magyar
Politika“ a botbűntetés eltörlésének, és ez fűj-
dalmának kifejezésével illően koronazza kifej-
téseit.

Hogy mind ebből természetesen az követ-
kezik, miszerint a honvédség eltörlendő, világos
és nem lephet meg senkit.

Ha igaz, amit a „Magyar Politika“ mond,
t. i. hogy „a rideg valóság és a köznyomor so-
kat észre térített a liberális politikuskok közül“,
akkor a „Magyar Politika“ utolsó cikke nagy
hiba volt, mert az, és különösen annak a hon-
védség intézményére vont consequentiája bizo-
nyára sokaknak meg fogja nyitni a szemét,
s őket vissza vezetni a liberális politika tá-
borába.

A „Magy. Politika“ főemlített cikke
így hangzik:

(y. l.) Minden intézmény magában és magán hordja
azon általános politikai szellem bélyegét, melynek hatása
alatt alkotottat. A viszony a kettő közt ugyanaz, ami az
égel és a vegetatio közt. Ha valamely időszak általános
politikai szelleme életképtelen, akkor az rosz intézmények-
et alkot, és amint az általános politikai szellem változik,
ugy változnak az általa alkotott és föntartott intézmé-
nyek is.

Ki tagadhatná azt, hogy azon általános politikai
szellem, mely, mint az idő előtt nagykorúsított ifjonek
mértéktelensége a liberalismus vad lázával égre kapált, a
legújabb önállóság aera hajnalán — életképtelenség bi-
zonyult? Ki tagadhatja az erre vonatkozó bizonyosságokat?
Ki mer vitába ereszkedni azon szegénytelen nyomorral,
mely hét év alatt a nemzetben minden nemes és férfias
aspiratiót koldussá tett, s mely a 67-es epochában „be-
nem végezve jött a világra anyja méhéből“, mint III.
Richard? Ki meri ma már azt állítani, hogy Magyarország
politikai főállásának, társadalmi megszilárdulásának,
anyagi fejlődésének és ugy Magyarország integritásának,
mint a közös monarchia egységének garantiája a libera-
lis politikában rejlik? Hol van az az ember? Kinek van
kedve lelkesedni az állambukás fenyegető veszélyére, a
téveszmék igája miatt gyökeres rendszerváltozás nélkül
javíthatatlanná lett „ázsiai állapotok“ fölött? Kinek van
kedve lelkesedni a nemzetiségek szabadalmazott állambon-
tásán? Kinek van kedve lelkesedni a kortesérdek-
ből származott tehetetlen és lomha közigazgatási gépezet
fölött? Kinek van kedve lelkesedni a tekintély és köztis-
telt tökéletes elpusztulásán, azon a lethargián, mely
példákra nem hevül, mely példát adni senkit sem hevít,
mely gyöngye a hibákat belátni és gyáva azokon segíteni?
Kinek van kedve lelkesedni a liberális rendszer minden
eddiggi vívmányain?

Aki be nem vallja az igazat, az — hallgat.
Es ennek az életképtelen politikai szellemnek gyer-
meke többek közt a honvédség intézménye is. Berne van
az anya természeté, és nem segít rajta a nevelés.

Az a mámor, mely létezésének szükségét érezte,
alkotott belőle fölösleg. Az a közszellem, mely a divat
szalmalángjával el akart homályosítani minden előtte
létező gyakorlati elvet, az egész katonai rendszert új
alapokra akarta fektetni benne. Behozván az általános
védkötelezettséget, a „polgárhadsereg“ hőbortos álma
zavarta fejét, s hidat épített a levegőbe, hogy össze-
kapcsolja a katonai és polgári életnek természet szerint
elkülönített világát. A polgár nem lehet más a katonai
egyenruhában, mint a polgári öltönyben. Ez volt rögzem-
je. S ezáltal demoralisálta a katonai szellemet, melyet
csofoknak és soldateskának gunyolt és nevetett.

A liberális sajtó beleavatkozott a katonák képzésé-
be és nevelésébe. Követelte a közvélemény nevében,
hogy: adassék meg a katonának az irás- és a szólás-
szabadság. Minden alkalommal védelmére kelt azon al-
tas katonáknak, akiknek főbevalóikkal bajuk akadt, s
ezáltal megrendítette a fegyelmet. Eltörlőlvén a botbűn-
tetést a polgári életben, azt el kellett törlnie a katonai
életben, s az a pusztáról behozott rakoncátlan és mun-
kára lusta kanász minden alkalmat fölhasználta, hogy va-
lami bünt elkövessen, miáltal alkalom adatik neki a he-
verésre. Így csináltak a honvédség tisztí karának nagy
részéből egy újságolvasó és politikázó testületet, s a hon-
védtisztikar által így gyakoroltak, ma már félremagya-
rázhatlanul kártékony, hatást a közös hadsereg tisztika-
rára. Mivel az országgyűlésen egy folytonosan nyílt kér-
dés volt a nemzetiségi kérdés, ezt a liberális közvéle-
ménynek be kellett hoznia a hadsereg szervezésébe is.
Rendszeresíteni kellett a területi rendszert, s ezáltal az
ország nemzetiségi fekvése szerint létesíteni distingualt

nemzetiségi csapatokat. Ez a többi concessiókkal kap-
csolatban katonai érzelmek helyett politikai érzelmeket
csempészett a honvédségbe, s a közös hadsereget is ki-
tette ennek a veszélynek.

Es azon jelszó, azon palladium, mely addig a mon-
archia hadseregét „egyérművé“ tette, mely a magyar
fiukat még az absolutismus alatt is harezra lelkesítette,
az „uralkodó“ neve és a „katonai becsület“ oda refor-
máltatott, hogy minden katonai előtt egy, a parlamenta-
rismusban elkrachosodott állameszme lebegjen, olyan ál-
lant, melyben tíz nemzetiség lakik, tíz nemzetiség
agyardokdik egymásra, és tíz nemzetiség képzeli és
akarja magáénak az államot, vagy — az állam vesztét.

A liberális szellemnek ezen character-vonásai til-
nek a honvédségen, melyet ezuttal nem katonai, hanem
politikai szempontokból bírálunk.

Ebből származik, hogy a honvédségben laza a fe-
gyelem, kevés a szakképzettség és merőben hiányzik a
lelkesség.

Ebből származik az, hogy aki Horvátországba
megy, ott a kávéházakban és nyilvános helyeken a leg-
hevesb „illyr álmokért“ látja rajongani és agitálni a hon-
védtiszteket; s volt eset rá, hogy Zágrábban kilöktek
valakit a kávéházból a honvédtisztek azért, mert meré-
szelt ott magyarul beszélni.

Es liberális vakságból így alkottunk az államelle-
nes nemzetiségi aspiratióknak fegyveres apparatusát a
honvédségben: hogy beállandó esetben fegyveresen ront-
sanak egymásra, vagyis mi reánk fegyvergyakorlott
nemzetiségeink; és így hullámoztatjuk e részt lassan,
észrevétlenül át a közös hadseregbe.

A rideg valóság és a köznyomor már sokat észre
térített a liberális politikuskok közül.

Magyarország pénzügyi reformjait senki sem kép-
zeli már liberális alapokon, senki sem beszél már az
adóleszállítás mellett és a monopoliomok ellen. Az ely-
nyargalás Rosinante-ja urával együtt halálra aszott már.

De a pénzügyi reformoknál nem kevésbé fontos a
hadsereg reformja. Annál inkább, mert anélkül a pénz-
ügyi reformok meg sem kezdhetők. Azért kell a hadse-
reg kérdésében a dolgok fenekére tekinteni, s nem ijedni
meg a mult tévedéseinek vézna kísérteteitől.

— **A hivatalos lap** mai száma a következő kir-
kéziratot hozza:

Ó eszécsi és Apostoli királyi fölsége a következő
legfelsőbb kéziratot méltóztatott kibocsátani:

Kedves gróf Andrássy!

Báró Khun Ferencz tábornagyot saját kérel-
mére a közöshadügyminiszteri állástól fölmentem s a ne-
kem és a monarchiának tett kitűnő szolgálatai elismeré-
seül neki a Szent-István-rendem nagykeresztjét adomá-
nyozom.

Közös hadügyminiszterré báró Koller Sándor, jelen-
legi csehországi helytartómat és parancsnoktól tábornok-
omat nevezem ki.

Kelt Schönbrunban, 1874. évi június hó 14-én.

Ferencz József, s. k.

Andrássy, s. k.

A hivatalos lap e kéziratot a következő megjeg-
zéssel kíséri:

Ezen legf. kézirat tévedésből nem közöltetett egy-
idejűleg a többi, ugyanezen alkalomból keletkezett legf.
elhatározásokkal.

E közzététel valósággal nyílt helyreigazítása azon
alkotmányos szempontból menthetlen eljárásnak, mely
Kuhn fölmentésének s Koller kinevezetésének ellenjegy-
zés nélkül való kibocsátásában nyilatkozott.

— **Andrássy grófról** azt írja ma az „Alföld“ és a
„Reform“, hogy a külügyminiszter Mollináry tábornokot
akarta hadügyminiszternek, s igen meg volt lepve, mi-
dön Koller neveztetett ki. A „P. N.“ erre vonatkozólag
következő megjegyzést teszi: — A ki csak némileg ismeri
azt a viszonyt, mely Mollináry és a kormánykörök kö-
zött fönáli, az e hirt egyszerűen képtelenségnek tartja:
mi azt a „magunk szakállára“ demantáljuk.

— **Kuhn b. visszalépéséről** Bécsből következő táv-
irat érkezett: Az „Internat. Corr.“ a közös hadügymi-
niszteriumban közelebről történt változásokra vonat-
kozólag ezeket írja: A hadügyminiszteriumban köze-
lebről történt személyváltozások a fölmerült mindenféle
hírek kívül aggodalmakat, névszerint magyar körök-
ben azon eszmét keltették föl, hogy ezen változások éle
a dualismus ellen van irányozva. Habár a közvélemény
azóta részben megnyugodott is, még sem látszik fölösle-
gesnek, arra emlékeztetni, hogy a dualismus a Lajthán
tul az ottani miniszteriumban a leghívebb szövetséget
bíra, mely — nem tekintve annak a dualistikus viszony
megóvása iránti alkotmányos kötelezettséget — ahhoz,
mint az osztrák-magyar monarchiában a közjognak mos-
tanság egyedül lehetséges alapjához teljes meggyőződ-
séből ragaszkodik. Hisz az Auersperg-miniszteriumnak

Havasapure

Andrássy gróffal való — mindig zavartalan — benső szolidaritása egymaga is önként érhető kötelességé tenne a lajthantuli miniszteriumnak bármely oly kombinációtól való tartózkodást, mely az államjogi viszonyokat akár miként kérdése helyezni alkalmas volna.

— A „Reform“-ban olvassuk: A képviselőház csak szombaton tart ülést, melyben kérvények, Horánszky indítványa a végrehajtók eltörléséről és a napirend fog megállapítását. Minthogy az incompatibilitási törvényjavaslat a központi bizottság által elkészítve tárgyalásra készen van, ellenben a választási törvényjavaslat új szövegezése csak jövő vasárnap készül el s csütörtök előtt nem lesz tárgyalható, ezért valószínű, hogy időkimélemből előbb az incompatibilitás kerül napirendre s hihetőleg hétfőn, kedden és szerdán befejeztetik. — Ez iránt különben, miről egy e rovatban foglalt másik közlemény értesíti az olvasót, a képviselők közt eltérő nézetek és egyenlő aggodalmak is vannak. — A választási törvényjavaslat tárgyalására nézve indítvány fog tétetni, hogy az ülések reggeli kilenc órától d. u. három óráig tartassanak.

A képviselőház szombati ülésében fogja a központi bizottság betervezni a választási s incompatibilitási törvényre vonatkozó jelentéseit. A kormány, mint halljuk, nagy súlyt fektet arra, hogy a választási törvényjavaslat tárgyalása megelőzze az incompatibilitási törvényjavaslatát. A kormánynak — mint gr. Szapáry Gyula belügyminiszter a központi bizottság mai ülésében kijelenté, — semmi kifogása sincs ugyan az incompatibilitási törvény ellen, de attól tart, hogyha ennek tárgyalása megelőzi a választási törvényjavaslatát, ez által mód nyújtának a képviselőház bizonyos részének arra, hogy lehetlenné tegye a választási törvény megalkotását. A Deák párt egyik részénél s balközépi körökben is értesülünk szerint azon nézet uralkodik, hogy előbb az incompatibilitási törvényjavaslat tárgyalassék, s csak azután a választási; mindkettő pedig együttesen terjesztessék szentesítés alá. E sorrend eloszlata az utóbb említett nézet képviselőinek azon aggodalmát, hogy a kormány részéről főleg azért sürgettetik a választási törvény előzetes tárgyalása, mert elejtetni szándékozták az incompatibilitási javaslat. Valószínűnek tartjuk, hogy a képviselőház napirendjének megállapításánál ezen utóbbi álláspont fog érvényesülni.

— A központi bizottság befejezte a választási törvényjavaslat végleges szövegezését s előadónál Szeniczey Ödönt választotta.

— Az osztályok előadói alakult központi bizottság által elfogadott választási törvényjavaslat szövegének folytatása.

II. Fejezet. A központi választmány.

17. §. Minden törvényhatóságban és minden oly városban, mely az 1848. V. t. cz. 5. §-a alapján képviselőt küld, a választók névjegyzékének összeállítására és kiigazítására, ugy az országgyűlési képviselőválasztások vezetésére központi választmány alakítandó.

18. §. A központi választmány elnöke a törvényhatóság vagy város első tisztviselője, vagy ennek törvényes helyettese. Oly törvényhatóságban vagy városban, mely egy választókerületet képez, a központi választmány tagjainak száma az elnökön fölül 12, ott hol kettő a választókerület 16, ott hol három 24, ha pedig háromnál is több a választókerület, minden további kerület után ezeken fölül még két tag választandó. A központi választmány mindig úgy alakítandó, hogy abba minden választókerületből legalább két tag választassék.

19. §. A központi választmányok, az összeíró és a szavazatszedő küldöttség tagja lehet azon választókerületeknek minden választója, melyekre ezen választó irány hatásköre kiterjed, lehet továbbá az illető törvényhatóság bizottságának minden oly tagja, ki a jelen törvény értelmében választói joggal bír.

20. §. A központi választmány tagjait a törvényhatóság vagy város közgyűlése szavazatlapon által viszonylagos szótöbbséggel 3 évről választja. A meghalt vagy kilepelt tagok helyébe a hátralevő idő tartamára a legközelebbi közgyűlésen új tagok választandók. A választás oly időben tüzendő ki napirendre, hogy a 3 év leteltével az újonnan megválasztott központi választmány működését azonnal megkezdhesse.

21. §. A központi választmány az összeíró és szavazatszedő küldöttség tagjai a következő esküt teszik le: Én N. N. esküszöm stb. (ünnepélyesen fogadom) hogy mindent, mit a választás névjegyzékének összeállítására, az országgyűlési képviselőnek (képviselőnek) választására nézve, az ország törvénye szerint, kiküldetéséhez képest teljesíteni tisztemhez tartozandik, híven, részrehajlás nélkül, lelkiismeretesen teljesítendem. Isten engem stb.

22. §. A központi választmány minden tanácskozásairól a jelenlevők följegyzése mellett a kebeléből választandó jegyző által rendes jegyzőkönyvet vezetett, s annak egy példányát a levéltárba tévén, a másikat a belügyminiszternek időszakonként fölküldi.

23. §. A központi választmány belső ügykezelési nyelve az állam hivatalos nyelve.

24. §. A központi választmány annyiszor tart ülést, a hányszor ezt a jelen törvényben megszabott teendői szükségessé teszik. Az ülések első napjáról az elnök a tagokat külön meghívók által értesíti; ezen meghívás városokban 3, egyébb törvényhatóságban 8 nappal, az ülések megkezdése előtt elküldendő, illetőleg közteendő, kivéve a rendkívüli eseteket, midőn az elnöknek jogában áll a központi választmányt előhaladék nélkül összehívni, és kivéve azon eseteket, amelyekben a központi választmány ülései első napját a jelen törvény határozza meg. Érvényes határozathozatala az elnökön fölül ott, hol a választmány 12 tagból áll: legalább 4 tag, másutt legalább 6 tag jelenléte szükséges. Az elnök csak egyenlő számú szavazatok esetén szavaz.

25. §. A központi választmány ülései nyilvánosak.

26. §. A központi választmány a belügyminiszter-

rel, bíróságokkal, hatóságokkal, testületekkel és egyesekkel közvetlenül érintkeznek.

A választmány határozatai, amennyiben a választó jogosultságra vonatkoznak, a . . . §. értelmében a királyi curiához, minden más esetben pedig a belügyminiszterhez fölébbezhetők.

27. §. A jelen törvény rendeleteinek az illetők általi teljesítésére a belügyminiszter ügyel föl, s az e végett megkívántató utasításokat s rendeleteket az illetők központi választmányokhoz intézi.

28. §. Azon vegyes választókerületekben, melyekben valamely megyei törvényhatósághoz tartozó községek egy városi törvényhatósággal együtt képeznek egy választókerületet, a vegyes kerületek alakításához járuló törvényhatóságok központi választmányai között a jelen törvény végrehajtása körül támadható kérdéseket az illetőknek meghallgatásával, ezen törvény rendeletei értelmében a belügyminiszter intézi el.

Következék a III. fejezet, melyet legközelebbi alkalommal közlendünk.

— A szerb congressus. Az újvidéki „Zastava“ szerint a bácsi egyházmegyei adminisztratív bizottság Újvidéken folyó hó 13-dikán tartott rendes ülésében mindekelelt a congressusi választások napját állapította meg. A megye egyes választókerületeiben a választás júliushó 4-ére, Újvidék és Zombor városokban pedig július 5-ére, tüzített ki. Elnök továbbá az újvidéki és zsabályi egyházi községek megújítására vonatkozó miniszteri rendeletről referált, mire egyhangulag elhatározott, jegyzőkönyvileg sajnálkozást fejezni ki afölött, hogy a miniszterium az adminisztratív bizottságnak mellőztével rendelte el az említett községek megújítását, mi az államhatalom hatáskörének átlépését, s a szerb nemzeti egyház autonómiájának megsértését jelenti általában, de egyúttal az adminisztratív bizottságon mint illetékes eparchialis hatóságon elkövetett sértést is jelent.

— Az új csehországi helytartó. A „Moravská Orlice“ báró Weber, az új csehországi helytartóról ezeket írja: báró Weber fiatal korában szintén hazafiás érzelmű volt, de azt tartván, hogy a czélhoz különféle utakon lehet eljutni, tehát ily különféle utakon egészen a morva- s most csehországi helytartó polczára jutott föl. Leírja azután működését Morvaországban, melynek végeredménye az lett, hogy a jelenlegi miniszterium legjobb barátai is a helytartó eljárását tapintatlannak nyilvánították, s a morvaországi képviselők nagy többsége báró Weberrel minden érintkezéstől tartózkodott, hogy magát s a népet a sértésektől megóvjá. — Hogy majd Csehországban mily eredményeket fog kivívni, azt a közel jövő meg fogja mutatni, ugy hiszi azonban, hogy a báró, aki Morvaországban azt érte el, hogy a jölelki és béketűrő morva nép sok tekintetben elszántabb ellenkezésre hozott a jelenlegi állapotok ellen, — Csehországban valószínűleg majd jóval hamarabb fog járulni ahhoz, hogy az egész cseh nemzet ismert vezérei alatt egy táborba fog egyesülni épen az ellenkező irányban azzal, amit talán az új helytartónak kivívni kellene.

Külföldi szemle.

Budapest június 19.

Franciaországban a 15-diki szavazás a lapok thematicája. — Ismertetjük a lapok véleményét a következőkben. A „Temps“, a balközép legjelentékenyebb közlönye írja:

Nem véltük a tegnapi hozott határozat horderejét túlozni, ha azt mondjuk, hogy a nemzetgyűlés évkönyveiben semmi sincs, ami az ország jövőjére nagyobb következményeket vonhatna maga után. A kamara e határozata által kimondá, hogy a végleges köztársaság azonnali föllállítását szükségesnek tartja. — Ami a balközép conservatív republikánusait kivívott e diadal jelentőségét még emeli, az azon eclatanus vereség, melyet ugyanazon ülésben a legitimitás előharcosai a monarchia helyreállítására iránti indítványukkal szenvedtek. A tegnapi nap, így ir, csupa szerencsés ígéretek tett; addig, míg ezek határozott tényekben is nyilatkoznak, bizonyára nem fog elmaradni élénk s áldásos befolyásuk az országra.

A „Republique Française“ szerencsét kíván az országnak nemcsak a sikerhez, melyet a balközép javaslata aratott, hanem azon jelentékeny haladáshoz is, mit e siker a köztársasági eszmékre s a francia demociatúra nézve magával hoz. Dieséri ezután Periert; az ő nyilatkozata, mind fogalmazásában mind előadásában, valóságos államirathoz hasonlóan egy új politikai kinyilatkoztatása, a kiengesztelődés politikájáé, mely után Franciaország oly régen sóvárog.

A „Siècle“ constatálja, hogy a nemzetgyűlés, a mely a legkittünöbben volt összeállítva arra, hogy a monarchia reményeit apolja, most kijelentette, hogy szükséges foganatba venni a respublica halogatás nélküli föllállítását. Mit mondjunk még, így folytatja, ez egyszerű szavakhoz. Az általános szavazatjog bölcseségének, türelmének, eszélyének diadala ez, mely végre is mindent alávet törvényeinek.

A jobboldali lapok természetesen egész másképp irnak s igyekeznek a jelentőséget kisebbiteni. A bonapartistikus lapok pedig gunyolódnak, noha tagjaik mind a kisebbséggel szavaztak.

A szavazás körülményeiről következőket írják:

A miniszterek mind a sürgősség ellen szavaztak. Figyelmes szemlélők észrevehették, hogy Cumont ok-

tatásügyminiszter hivatalársainak kék szavazat jegyét összeszedte s az utolsó pillanatig magánál tartotta; midőn azt vélte észrevehetni, hogy a régi többség nem ingadozik, akkor vetette a jegyeket a jegyzők kosarába, a melybe már a szavazati urnák jegyei összeszedettek. Azok közt, kik a szavazattól tartózkodtak, voltak: Audiffret-Pasquier, Adrieu Leon, Balsan, Deseilligny, Doré-Graslin D'Haussonville, Lambert Sainte-Croix, Rainneville, Ricot és Savary, mind e tizen a jobbközép részéről; Vitalis a mérsékelt jobbról és a szélső bal három tagja: Louis Blanc, Peyrat és Edgar Guinet szintén tartózkodtak. A jobbközép tizenkilenc tagja, köztük Goulard, Target és Mathieu Bodet azonban a sürgősség mellett szavazott.

A Larocheffoucauld indítványa fölötti szavazásnál az indítványnak a bizottsághoz utasítása mellett csak Tailhaud igazságügyminiszter állt föl, míg Decazes külügyter haragját ez indítvány fölött nyilván nem titkolta.

A nemzetgyűlés osztály-választásainál a baloldali jelöltjei nagy diadalt nyertek. Laboulaye, Casimir Perier, Leon Say, Rampon gróf, Césanne, tehát öten a balközép legnemesebb emberei közül az osztályokban elnökölül választottak. Megválasztott még Krautz szintén a balközép, s Cazot a szélsőbal részéről. Így tizenegy osztály közül hét határozottan köztársaságilag választott meg. A nyolczadikban is Fourichon, Thiers volt minisztere, a republicanusok segélyével megverte Changarnier tábornokot.

Németország. A német szövetségi gyűlés elhatározá, hogy a törvényszéki szerkezetre, a polgári- és büntetőperrendtartásra vonatkozó tv.-javaslatokat, előleges bizottmányi tárgyalás végett, az őszi ülészakban terjeszti a birodalmi gyűlés elé.

A hollandiai király és a weimári nagyhg Emsbe érkeztek s a pályaudvarban a német és orosz császárok által fogadtattak.

Angolországban, mint a „Times“ dublini levelezője írja, a mayoi választásnál a Home Rule párhívei közt nyílt szakadás állt be. A római katolikus klérus jelöltjének bukása fölött nagyon elkeseredett s mert a győző a Home Rule ligának volt titkára, a szakadás beállt s a legnyitabb alakot öltött. Egy tegnapi kelt távirat szerint Gladstone nem fogadja el az egyházi előterjesztmények elleni oppositio vezetését, pedig az e tekintetbeni kilátások láthatólag javultak. Manchesterben e hó 10-én nyitattott meg a home-rule-congressus.

Észak-Amerika. Guatemala elnöke elrendelé Gonzales kormányzónak agyonlövését, ki Mayee brit al-consult megbotoztatta.

A senatus egy nemzetközi bizottmány kinevezését határozá el, melynek föladata leendő: módokat találni föl a tengeren való utazásnál nagyobb biztonság iránt. A képviselőház azon határozati javaslatot fogadá el, mely a nemzetközi viszályoknak háboru helyett választott bíróság által leendő elintézését czélozza.

Különfélék.

Budapest, június 19.

(Kinevezések.) Az igazságügyminiszter id. Mohay Sándor magyar-igeni lakost a gyulafehérvári törvényszék mellé, és Gajzágó Simon ügyvédi irnokot a gyulafehérvári járásbírószék mellé bírósági végrehajtókká, Endes Kálmán segesvári törvényszéki telekkönyvi irnokot a esikszeredei kir. törvényszékhez II. oszt. segédtelekkönyvvezetővé, a debreczeni kir. törvényszék mellé bírósági végrehajtóvá Mészáros Lászlót nevezte ki. — A pénzügyminiszter Surányi Lajos m. kir. pénzügyési hivatali irnokot, és Kanyó Jenő pénzügyminiszteriumi számtisztet, pénzügyi fogalmazókká nevezte ki. — A budapesti kir. főügyész Kios László kir. főügyészégi díjnokot a pesti kir. ügyészeghez irnokká nevezte ki.

— A magyar jogászyűlés állandó bizottsága f. é. júniushó 30-án d. u. 5 órakor a budapesti ügyvédi egylet helyiségeiben (Budapest IV. kerület, uri-utca 8. sz.) a jövő jogászyűlésre kitéendő kérdések megállapítása tárgyában ülést tart.

— A svábhegyi fogaskerekű pálya mittan-rendőri bejárata tegnapi történt meg. A illető bizottság, mely a kereskedelmi s közlekedési miniszteriumok és a vasuti főfőügyelőség küldöttjeiből állt, d. u. 3 órától késő estig vizsgálta a pályát s igen kiténőnek találta. Az építőmunkák pontosan átvizsgáltattak, probamenetet tartottak s a fölvetett jegyzőkönyv igen hízegőleg nyilatkozik a derék svájci építészek szép művéről. Még több adminisztratív kérdés intézendő azonban el, így például, hogy két vagy három waggon járjon-e, s hogy hány személyre legyen köteles az igazgatóság a vonatot megindítani stb. Valószínű, hogy az ünnepélyes megnyitás csak hétfőn történik, a közönség rendelkezésére pedig a pálya kedden adatik át. A „P. N.“ közli, hogy e vasut távirda-sodronyát a kormány, a társulat költségen összeköttetésbe hozta a budai távirai főállomással, s így a svábhegy ezután rendes távirai állomást nyer.

— Halálozások. Báró Piret altábornagy ma reggel, közel hatvan óráig tartó iszonyu szenvedések közt, ma reggel 7 és fél órakor meghalt. A tegnapi nap folyamában beállott látszólagos javulás egy pillanatra sem ámitható orvosait, kik negyedóráról negyedóra várák kinulását. A beteg mindvégig eszméletlen állapotban volt, és hörgésén, meg egyes mozdulatán kívül semmi életjelt sem adott magáról. Halálának híre tegnap este újból el volt terjedve, és a Rókusokórház előtt nagyszámú résztvevő közönség gyűlt össze, bizonyosságot szerzendő. A tábornagy óriási testi ereje azonban még egy éjen át birkózott a halállal, mely végre legyőzte e vasembert is. — Báró Piretben nemcsak a hadsereg veszté el egyik kiténő főtisztét, hanem Magyarország is egyik

derék fiát, ki mindig büszkén vallá magát magyar nemesnek. Temetése vasárnap lesz. A beszéltelési szertartás után Vácra, s innét diósgyőri jószágára szállítják, hol a családi sírboltban fog örök nyugalomra tétetni. — Szilágyi Pál, a nemzeti színház nyugdíjazott tagja, ma éjjel meghalt. Élettörténete — mint a „P. N.” írja — csaknem a magyar színészet keletkezésének forrásáig nyúlik föl. Már két évvel előbb befejező színészi működésének ötvenedik évét, midőn 1866-ban felszázados jubileumát ünneplte; utolsó szerepe Michonet volt „Le-couvreur Adrienne”-ben, mely alkalommal ödes atyja iránti kegyelethől mint vendég Bulyovszky Lilla, akkor drezdai udvari színésző játszta a czimszerepet a nemzeti színpadon. A boldogult, míg az öregség erejét meg nem törte, mint dráma- s opera-tag s hosszabb ideig mint rendező, kitünő tevékenységet fejtett ki a nemzeti színház korábbi idejében; buzgalomának emlékezetes része van a nemz. színházi nyugdíjintézet létrejövételében is. A közzétett épen úgy hevítette nemes lelkét, mint idősebb fivéréét, Szilágyi Istvánét, aki oly kivált emléket emelt magának polgártársai emlékeztetésében. Némi apró irodalmi hagyomány is maradt a meghaldogult után. „Beszélykői” megjelentek 1854-ben Bucsanszkyánál, élettörténetéből tartalmaznak adatokat; s a „Nagyapa regéi”-ben a nemzeti színház történetének egy érdekes szakát írta le. — Amint élt, oly csendesen és nyugodtan halt meg szeretett övéi karjai közt. Végtestessége f. hó 20-án d. u. menend végbe a halottasháztól (zöldfa-utca 4. sz.) Béke poraira!

Népesedési mozgalom. Májushó négy hetében élve született 924 gyermek, elhalt ugyanezen időben 1187 egyén, a halálozások többsége tehát 263-at tesz. Az év eddig lefolyt 5 havára összesen 5422 születés esik, halálozás pedig 5610, s így az év négy havában még túlsúlyban volt születéseket a májushóban beállott nagy halandóság következtében a halálozások 208 esettel mulják fölül. — A törvénytelen gyermekek száma e hónapban az összes születések 28.5 százalékját teszi. Nemre nézve a születések 12 esettel mulják fölül a leányzüléteket. — A májushó négy hetében előfordult 1187 halálozást egész évre számítva és Budapest lakosságát 300 ezerre téve 514‰-nyi halandóságnak felel meg. — Eszerint a halandóság, mely a múlt hónapban némi csökkenést tüntetett föl, ismét kedvezőtlen fordulatot vett. Rómában (szintén 10,000 lakos után egy évre számítva) május havában 301, Berlinben 284, Párisban 230, Londonban 213, Turinban 301 egyén halt. A halálozások közt e hónapban is leggyakoribb volt a tüdőgümő és a tüdő-és mellhártya-lob, melyeknek 327 egyén esett áldozatul. Himlő 76, vörheny 19, typhus 43 esetben volt halálos kimenetelű, s így ez utóbbi halálok a múlt hóhoz képest majdnem megkétszereződött. Az elhaltak közt volt 310 első korúba elhalt gyermek, melyek közül 63 veleszületett gyöngeségben halt el. Esketést az egész hónapban 341 fordult elő; s így 157 esettel több, mint ápril hónapban. Az esketett párok közt volt 53 vegyes vallású. Utólagos házasság által törvényesítették 4 fiú, 5 leány.

Szegszárdon egy örült vérengző tettet követett el. Ugyanis Moiser Sándor születésnapján volt egy csendes örült fia, ki f. hó 8-án egyszerre dühös lett, fejével szülőjére tört, és azt kiáltván nekik, hogy már hatvan évig eleget éltek, atyját anyját összemészárlá. Az apa már másnap meghalt. Az örült már egyszer a télen rágyújtotta szülőire a házat, mindamellett elég vigyázatlanok voltak őt tovább is maguknál megtartani. Az örültet e borzasztó tett után kórházba szállították.

Rövid hírek. Vig majális rendezett az újpesti reform. egyház tanácsa a rákos-palotai erdőben. Új-Pest színe-java kivilágos-kiviradig járta a tánczot. Közben-közben az új-pesti dalárdá dalmegyeseket hangoztatott. Buzdításul meg is tapsolta őket a szép számú közönség. A jövedelem szép összeggel szaporítá a templom-alapot. — Új ústökös lesz látható júniusban, mely szép látványt nyújtand a július első felében beállandó holdtölte után és július 15-dikén egész éjjel lesz látható. Jelenleg még a kamelopard csillagjegyében áll, július kezdetén a huz jegybe lép és végül július 17. az ikrek csillagjegybe lépve; előtűnik láthatanná válik. — A vilám f. hó 14-dikén Alzenben egy egész családot agyonstujtott. — Mintán a Krisztina városból a várba csak két füljő vezet, és ezek is nagyon elhanyagolt állapotban vannak, a városi község a közlekedés megkönnyítése céljából a füljőutakat számát megszorítani szándékozik és egyszermind a régiakat is ki fogja javíttatni. — Öt pénzűzér azon füljőből, kik „pénzt mindenre” hirdetnek városzerte, a IV. kerület előjárósága által zálogizletek tiltott folytatása miatt 50—50 forintnyi bírsággal büntetett meg. — A z Erzsébet uton Feival Lipót vasbutor-kereskedő saját költségén, csupán a közönség kényelmére, 20 padot akar állítani, s erre, miután semmi kedvezményt maga részére nem kért, az engedélyt a városi tanácstól meg is kapta. — A z ó-budai kőbányában tegnap Kauz Adolf 58 éves troppau születési napszámú lezuhanó kődarabok által agyonnyomatott, és eltakarítás végett a kórháznak adotta át. — „A halottak égetéséről” című fölolvadás (dr. Elischertől) kis füzetben megjelent Aignernél. Ára: 20 kr.

Nemzeti színház. Szombat, június 20. „A tévedt nő.” Opera 4 fölvonásban.

Budai szinkör. Szombat, június 20. „Jézus Krisztus.” Govean Felix világhírű drámája.

— **Ismét hosszabb nyilatkozatot** vettünk a „Kisdédóvó intézeteket Magyarországon terjesztő egyesület” tiltakozó tagjaitól. Ugyanezen tiltakozó tagok lapunk május 24-iki számában tiltakozást tettek közbe a nevezett egyesületnek azon törekvése ellen, melynek célja: az országos kisdédóvó egyesülettel való összeolvadás. Sem akkor nem vegyültünk, sem most nem vegyülünk bele e vitába, már csak azért sem, mivel a megtámadott fél önvédelmét eddig még nem hallottuk. Az így tisztázásának céljából azonban az előtűnt fekvő, s a főnemlített egyesület 1871. és 1872. évkönyve ellen intézett nyilatkozatból, tárgyilagosan közöljük a következőket:

„Minden egyesület életének tükré a lelkiismeretes szerkesztett évkönyv, mely ép e nevével fogva kell, hogy évenként megjelenjen, folytonos éberségben tartsa a tagok tevékenységét, hűségesen vizsgálja az ügyvezetés minden ágának mibenlétét. Ily évkönyvet a kisdédóvó-int. M. terj. egyesület, mely 1836-ban alakult, elejével minden évben adott ki, s az egyesület virágzó volt; 1848 óta azonban csak három évkönyv jelent meg, s az egyesület hanyatlott; 1858 óta egy sem jelent meg, s csak tavaly, midőn életképtelenséggel vádolták az egyesület, adatott ki azon évkönyv, melyet ezennel fűnkített czime alatt bemutatunk.

Azt hihetnők, hogy a 15 év múlva megjelent évkönyv a mulasztást telhetőleg helyrehozta, hogy legalább kivonatlag közli az egyesület 15 éves vezérletének viselt dolgait, s ennél fogva legalább is oly terjedelmes, tartalmas, correct, lelkiismeretes az s oly dolgokat közlő, melyek a vádat megczáfólják s a vezérferfiakat kimentik.

E helyett előtűnt fekszik egy 58, kis 16-od réti lapra terjedő sajtó- és helyesírási hibákkal bővelkedő, a legutóbbi két évre szeritkozó, de e részben is igen hézagos, lelkiismeretlen tartalmu szegénységi bizonyítványa az egyesület vezérletének.

Az 1872—3-ki jelentés az egyesület tagjainak számát 229-re teszi, holott az legalább 288 az évkönyv szerkesztése idejében. — A tagok névsora ugyanis botrányosan hézagos és zavaros, miből következik, hogy a pénztári kimutatás nagyon hibás. A befizetett alapítványok alapítói közül t. i. hiányzik Somssich Pál, Temes megye és Stuller F. — De hiányzik Wesselényi Miklós báró neve is 105 és 157 5 torintokkal. — négy kézzpénzzel alapító.

A kötelezett alapítók névsorából hiányoznak Amade Viktor gr. 1841-ről, Ambro Albert 1858-ról, Bánffy Pál báró és neje 1841-ről, Borsodmegye 1846-ról, Csapó Dániel 1843-ról, Festetics Miklós gróf 1844-ről, Gonda László 1869-ről, Jankó Vince 1864-ről, Jóni Tivadar 1842-ről (210 forint), Kaeskovics Lajos 1842-ről, Kiss Károly 1842-ről, Kossuth Lajos 1842-ről, Mühr Antal 1842-ről, Nagyvárad város 1856-ról, Orszy Lászlóné, Müller Magda 1842-ről, Ordódy Flórián 1842-, Pestmegye 1839-ről (évenként 61 frt 80 krral), Rapos József 1867-ről, Rosty Albertné 1840-ről, Rupprecht-Demidoff Kornélia 1867-ről, Szegedváros 1846-ról, Űrményi József 1856-ról, Vargha István 1841-ről, Zalamegye 1846-ról, Zichy Miklós ifj. 1842-ről = 96 kötelezett alapító tag.

A rendes tagok névsorából kimaradtak: 1868-ról Bucher József, Gáborhelyi Endre, Sándy György; 1869-ről Aradi Antal, Álmosdi-óvoda, Csiky Sándor, Henszlmann Imre, Horner Jakab, Irányi Dániel, Klobusiczky Agoston, Karácsony József, dr. Márky József, Révai Sándor, Szabó László; 1870-ről Czeke Dániel, Dormány Endre, Kleindorier Armin, Kronstein Rezső, Liber József, Molnár József, Scheibner Menyhért, Schermann Adolf, Sztankovich Imre, Végh János, Zágonyi György, Zichy Miklós gróf.; 1871-ről Agoraszto Miklós, Batizfalvy Sámuel, Kossutányi Géz. = 29 rendes tag. Összesen (4+24+29)= 59 tag.

E hiányzó 59 tag közül pedig a választmányi tagok sorában állnak Agoraszto M., Zichy M. gr., Sztankovics J., Irányi D.; továbbá a tanbizottmány tagjai közt Batizfalvy Samu; végre az 1870. és 1871-ben kötelezett újságok az 1870. egész 1872-ki jelentésekben megtalálhatók; de a többinek nyomára nem vezet az évkönyv; ezt eskák külön okmányokban és a régi évkönyvekben találhatni föl. — Lónyay Gábor és Marich Istváné, talán mivel alapítványaikat időközben lefűzték, átvannak ugyan írva a kézzpénzzel alapítók sorába, de azért a kötelezett alapítók sorában is hely foglalnak.

E zavaros és hézagos névsorból következik, hogy nem is tekintve a Wesselényi-féle 1680 frtot, az alapítványok kamatai távolról sem 339 frt tesznek, sem a rendes tagok befizetett és még be nem fizetett tagdíjai korán sem 337 frtot tesznek csak, mint ezek az évkönyv 18-dik lapján a pénztári kimutatásban állnak, hanem sokkal többet; és e többel hiánya 3 év alatt igen sokra mehet. E hiány azon alapos föltevésre vezet, hogy a pénztár kezelése más tekintetben is hiányos; mire nézve az elnökség és a számadás vizsgáló bizottság felelősségre vonandó. E föltevés erősítést nyer az által is, hogy először az oly különös czélra rendelt alapítványoknak, minő többi között a Wesselényi-féle 1575 frt, melynek kamatai egyedül erdélyi származású férfi képeződészek segélyezésére fordítandók, miként kezeléséről a jelentések hallgatnak, holott az alapszabályok 25-dik §-sa nyilván azt rendeli, hogy az ily alapítványok az alapító szándékához képest használandók és külön kezelendők. Öregbíti e föltevést továbbá az, hogy a kamatok és tagdíjak nem szedettek be rendszeren, miként az alapszabályok 24-ik §-sa rendeli,

Az anyagi állapot javítására tekintetben csak annyit mondanak a jelentések, hogy a Várady Gábor képviselő ur által kieszközöltte 4000 frt évenkénti állománysegélyt a választmány elfogadta, miből most már a képeződészek fejénként 15 frt havai segélyt huznak, az igazgató 1500 frttal díjaztatik és utazása költségettelik. — Az 1870—1-ki jelentésben érdemül tulajdonítja ugyan magának a választmány az ott megnevezett némi közrészvételt; de helyreigazítólá meg kell jegyeznünk, hogy abban annyiból részes ő csak, amennyiben egy tevékeny igazgatónak jogtalan elűzése némi közrészvételt keltett, másrésztől az elűzők mentegetésére és fölmentésére szavazók toborzását szükségelt.

A szellemi állapot is szegény. Egyik jelentés sem mondja, hogy az alapszabály 19-ik §. c) betűje és 42 §., melyek az ügyterjesztése egyleti végett képviselők választását rendelik, már teljesítve volnának, minthogy nincsenek is; azért is egyesületinkről az ország keveset tudván, ügyében semmit sem tétel. — Nem mondatik sehoh, hogy az 1868-i népoktatási törvény alkotásakor, midőn anyagi és szellemi tekintetben legtöbbet lehetett volna tenni, a kisdédóvói törvényjavaslatnak törvényvé emelése a képviselőház által az elűzött igazgató-folyamodványára elvileg elfogadtatt 150 forint kiadása érdemében lépést tenni sat.?

Ime végzi a nyilatkozat, ez a tartalma egy évkönyvnek, mely 15 évig várakozottatott magára! Fanyar gyümülése az egy botrányosan hanyag vezérletnek, mely igazság, jog és törvény helyett saját szeszélyeit követi, mely azzal akarja e hó 21-én gyászos művére fölteni a koronát, hogy egyesületnek, miután ezt legrendellenesebb állapotba ejtette, egy miatta létrejött fiatal egyesületbe való beleoltásával, illetéktelen kezekkel a fiatal egyesület vérést is megrontsa.

Ezen illetéktelenség ellen kell tiltakoznunk. Budapest, 1874. június 17.

A főntnevezett egyesületnek tiltakozó tagjai.

Táviratok.

Bécs, június 19. A „N. fr. Pr.”-nek Salzburgból azt távirják, hogy a megüresedett helyhatósági állásra Lambert tartományi kapitány van kilátásba véve.

Versailles, június 18. Jobboldali képviselők arról tanácskoznak, hogy a volt többséget a Lambert-féle indítvány alapján helyreállítsák; ez indítvány szerint a köztársaság hét évre szerveztetik. Az alkotmányi bizottság valószínűleg azt fogja javasolni, hogy Perrier indítványa vettessék el és fogadtassék el Lamberté. A nemzetgyűlés folytatta a munic. hivatalok szervezésének tárgyalását; Berdoux azt indítványozta, hogy a megyei tanácsok mostani hivataloskodási ususa tartassék fenn, és a bizottság által javasolt rendszer vettessék el. Ez indítvány 373 szótval 325 ellen elfogadtatott; nagy izgalom volt a miatt, hogy a biz. javaslat elfogadása kérdésessé lett; a kormány nem vett részt a vitában.

Marseille, június 18. Rómából jelentik: a pápa szent collegiumot tartott, az elfogadásnál beszédet mondott, melyben panaszokodik az egyház üldöztetése miatt, és arra utal, hogy magas állású politikai személyek részéről ujabban is békésülési ajánlatok tétettek, de kijelenti, hogy semmiféle engedményt sem tesz, mert az csak ártana az egyháznak és társadalomnak.

Mantua, június 18. A borgofortei vasuti hidon a próbamenet igen kedvező eredménnyel ment végbe, a híd, melyen 14 gép vezet át, legközelebb meg fog nyitattni.

Madrid, június 17. A „Gaceta” jelenti, hogy Aleota mellett 12,000 carlista Alfonso vezetése alatt teljes vereséget szenvedett, Henrik infans fia elesett a csatában.

Bern, június 18. A nemzeti tanács elvetette a képviselő-testület azon határozatát, melylyel Bern városa kizáratik abból, hogy a szövetségi törvényszék székhelyévé emeltetésért folyamodjék; fölcsólitotta, hogy a beérkezett folyamodványokat ez ülészak folyamában eldöntés végett terjessze elő.

Közgazdaság.

Budapest, június 19.

Az arad-temesvár-orsovai vonal. Az arad-temesvári vasut igazgató-tanácsa f. hó 14-én tartott ülésében a tiszavidéki vasutársulat azon kérvényével foglalkozott, melyet ez az arad-temesvár-orsovai vonal ügyében a képviselőházhoz intézett, és azt határozta, hogy a „P. L.” tegnapi esti lapjának egy hírére vonatkozva vagy egy az országgyűléshez intézendő kérvény, vagy a nyil. városság útján nyilatkozni fog ez ügyben. A „P. L.” említett híre ugyanis a tiszavidéki vasutársulat beadványáról szólva, ezeket is tartalmazza: „Az eddigi tapasztalat azt mutatja, hogy bár ezen vonalszakasz üzemét a miniszterium átadta a tiszavidéki vasutársulatnak, az igazgató tanács a maximális tarifa alkalmazása által mégis elterli az összes forgalmat e vonalszakasztól és a czegléd-temesvári közvetlen összeköttetésre irányozza; azért tehát, ha megmarad ennek birtokában, a Magyarország és Románia közti forgalom elzáratik a magyar vasutól, mely az összeköttetést csak Arad-Temesváron át viheti. Az igazgató-tanács a tiszavidéki társulat igazgatóinak jelenlétében kötelezősségek tartotta ezen állítással, illetőleg váddal szemben constatálni, hogy a tiszavidéki vasutársulat igazgatótsága által javasolt minden vitelbérleszállítás vagy tarifamódosítás az üzlet megnyitása óta mindenkor kivétel nélkül helyeseltetett, illetőleg elfogadtatott, és hogy az arad-temesvári vasut igazgató-tanácsa soha sem utasította vissza a tiszavidéki vasut igazgatóinak oly indítványát, mely a forgalom emelését tűzte ki czélul.

Washingtonból egy június 15-iki sürgöny jelenti A mezőgazdasági departement jelentése azt constatálja, hogy a gyapottal beültetett terület a múlt év óta tíz százalékkal csökkent; a gyapot ez évben 9 százalékkal rosszabbul áll, mint tavaly, ennek okául az esőzéseket és áradásokat hozták föl, a május hónap óta beállott kedvezőbb időállás azonban remélni engedi, hogy a vetés állása javulni fog.

A budapesti gabna- és értéktőzsdéről. Június 19. A gabnatőzsdén a hangulat nyomott volt és a vevők tartózkodása folytán 10—15 kr. árleengedéssel nem lehet vevőt találni. — Az értéktőzsdén a hangulat ma is csendes volt, gyenge forgalom mellett. Jegyzéseink: m. díjsorsjegyek 78.13, m. hitel 147, földhitel 60.25, anglo 31.50, municipális 24, takaréék és hitel 45, pesti közuti 269, első hazai takarékpénztár 2335, 1. magyar biztosító társaság 760, Pannónia viszontbiztosító 303, franco 63.50, budai kereskedelmi bank 172, pesti építő bank 15.50, pesti bank 9 frton adattak. Valuták változatlanok, 20 frankos arany 8.92, cs. arany 5.32, tallér 1.65.

Felelős szerkesztő: Huszár Imre.
Segéd-szerkesztő: Dr. Kakuja Gyula.

